

TANULMÁNYOK

ISTEN ÉS EMBER SZOLGÁLATÁBAN

Püspöki jelentés az 1974. december 5. és 1975. december 5. közti időszakról

1. Most, amikor egy újabb esztendő elteltével főtanácsi gyűlésünk előtt állok, püspöki jelentésemben rövid tájékoztatást óhajtok adni egyházunk legfőbb testülete előtt azokról a jelentősebb eseményekről, amelyek egyházunk mindennapi életéből kiemelkedve, annak működését színessé, változatossá tették vagy bizonyos mértékben befolyásolták.

Egyházunk Románia Szocialista Köztársaság alkotmányának keretei között, teljes lelkiismereti és vallásszabadságot élvezve, éli a maga életét és igyekszik a jézusi evangélium szellemében, a több mint 400 éves múlt nemes hagyományainak sziklaszilárd pilléreire állva, hivatását úgy teljesíteni, hogy az ne csupán híveinknek javát szolgálja, hanem ugyanakkor hazánk szüntelen lelki, szellemi gyarapodásához, ha csupán párányi mértékben is, de hozzájáruljon.

Országos viszonylatban két jelentős, egy örvendetes és egy fájdalmas esemény befolyásolta egyházi életünk megszokott menetét. Március 9-én nemes öntudattal teljesítettük állampolgári kötelességünket abban a biztos tudatban, hogy az országos szinten, megyei, városi vagy községi viszonylatban megválasztott képviselők felelős munkájukat szocialista társadalmunk további fejlődésére, anyagi és szellemi gazdagodására fogják végezni. Meg vagyunk győződve, hogy az élvonalba valóban az arra leginkább hivatottak kerültek, akiknek irányítása biztosíték a boldog közösségi élet felé való fokozatos közelebbjutásunkra. A választás alkalmával leadott szavazatainkkal hitet tettünk amellet, hogy minden nemes törekvésünkkel, példaadásunkkal és evangéliumi alapon álló cselekedeteinkkel részt óhajtunk venni a hazánk szebb, igazságosabb, emberibb életének megteremtéséért folytatott öntudatos küzdelemben.

A másik esemény, amely hazánkat az elmúlt nyár folyamán keményen megpróbálta, a pusztító, romboló árvíz volt. Egyházközségeink és híveink egy részét is jelentős anyagi kár érte. Jólcső érzéssel jegyezhetjük fel, hogy országunk népe a veszély idején hivatása magaslatán állott, a közösségi és személyi értékek megmentésére irányuló nagy erőfeszítésben igazi hősiességről, hazaszeretetről, öntudatos felelősségvállalásról és tiszteletreméltó, önzetlen segítőkészségről tett tanúbizonyságot. Ebben a hősi munkában híveink is vezetőik irányításával maradéktalanul, teljes odaadásukkal kivették részüket.

2. Az 1974. dec. 5-től 1975. dec. 5-ig terjedő időszakban az alábbi kinevezéseket eszközöltem:

a) Rendes lelkészeknek kineveztem *Vass Mózes*t Homoródújfalura, *Fazakas Dénest* Firtosmartonosra és *Dancs Lajost* Énlakára, mindhármat január 1-i hatállyal. Február 1-től *Lukácsi Mózes*t áthelyeztem Csekefalváról Torockóra, aki kinevezését utólag nem fogadta el. *Ferencz Gábor* csegezi segédlelkészt rendes lelkésznek május 1-től kineveztem Torockóra. *Benedek Sándort* június 1-től Bágyonból áthelyeztem kolozsvárnapocai irisztelepi egyházközségünkbe. *Száva Péter* segédlelkészt Brassóból augusztus 1-től áthelyeztem Csíkszeredába. *Fodor Györgyöt* aug. 1-től rendes lelkésznek kineveztem Petrozsényba. Ugyancsak aug. 1-től *Forró Tamást* Iszlóból áthelyeztem Csegezbe, és kineveztem *Szabó Zoltánt* gyak. segédlelkésznek Bágyonba és *Szombatfalvi Józsefet* gyak. segédlelkésznek Csehétfalvára. Október 1-i hatállyal kineveztem rendes lelkészeknek *Kiss Mihályt* Nyárádszentlászlóra és *Fekete Attilát* Firtosvára. November 1-től *Farkas László* sinfalvi segédlelkészt kineveztem rendes lelkésznek Homoródvárosfalvára és *Kovács Sándor* marosvásárhelyi segédlelkészt Magyarzsákodra. November 1-től kineveztem gyakorló segédlelkésznek *Bartha Sándort* Marosvásárhelyre, és *Kotecz Józsefet* Székelykálba. Bartha Sándor állásának elfoglalása előtt bejelentette lelkészi állásáról való lemondását. November 15-től *Szabó Zoltán* gyak. segédlelkészt áthelyeztem Sinfalvára és *Nagy Endrét* gyak. segédlelkésznek kineveztem Bágyonba. *Veszelovszky Iván* székelykáli segédlelkész 1975. április 1-től állásáról lemondott.

b) Énekeszereknek 1/4 munkanormával kineveztem *Fülöp Józsefet* Énlakára, *Keresztes Rozáliát* Homoródszentpálra és *Fodor Máriát* Petrozsényba, mindhármat január 1-i hatállyal. És végül *Andrási Dénest* június 1-től 1/2 normával Ravába.

c) Egyházi központunkban az alábbi változások történtek:

Dr. *Ürmösi Károly* gazdasági és jogügyi előadó-tanácsos helyére, aki ez év máj. 1-vel nyugdíjba vonult, nov. 1-től kezdődően ideiglenes jelleggel *Bálint Ferenc*, kolozsi lelkész afia kapott megbízást. *Ürmösy Gyula*, a nyugdíjpénztár főkönyvelője nov. 1-től nyugdíjba vonult, de további intézkedésig félnormával tovább működik.

3. Az év folyamán egyházunk alkalmazottai közül az alábbiak kerültek, illetve az év végéig kerülnek nyugdíjállományba:

a) *Dr. Ürmösi Károly*, aki 1949. május 1-től lépett egyházi szolgálatba mint az Egységes Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának könyvelője. 1959. okt. 1-től kezdve az újonnan létesült Egyházi Nyugdíjpénztár vezetője lett. E rendkívül fontos intézményünk megszervezésében és megfelelő irányításában elismerésre méltó, lelkiismeretes munkásságot fejtett ki. 1972. szept. 1-től mint az egyházi központ gazdasági és jogi előadótanácsosa és jogtanácsosa működött ez év április 30-ig.

b) *Ürmösy Gyula* 1930. szept. 1-től 1934. április 30-ig a volt székelykeresztúri unitárius főgimnáziumunknál működött internátusi felügyelői, majd óraadó tanári, valamint az ottani egyházközségünkben segédlelkészi minőségben. 1934. máj. 1-től 1943. júl. 31-ig fiátfalvi lelkész volt. 1943. aug. 1-től 1972 végéig, huszonkilenc és fél évig sepsiszentgyörgyi lelkészként működött. Majdnem egy negyedszázadon át megszakítás nélkül a háromszéki egyházkör esperese volt. Ebben a tisztségében kimagasló egyházépítő tevékenységet fejtett ki. 1943 és 1948 között a sepsiszentgyörgyi volt Székely-Mikó Kollégium helyettes tanáraként is működött. Széles körű társadalmi tevékenységéért magas állami kitün-

etésben és emlékéremben részesült. 1973. jan. 1-től Nyugdíj- és Segélypénztárunk főkönyvelői állását töltötte be ez év nov. 1-ig bekövetkezett nyugdíjazásáig.

c) *id. Báró József* lelkész 1914-től 1919-ig a muzsnai egyházközségünkben, majd attól kezdve, megszakítás nélkül ez év okt. 1-ig, végleges nyugdíjbavonulásáig Városfalván szolgált.

d) *Végh Mihály* lelkész szolgálatát 1931-ben mint nagyenyedi, később olthévízi segédlelkész kezdte, majd 1933-tól egy negyedévszázadon át Homoródújfaluban, 5 évig Kobátfalván s végül 6 évig recsenyédi egyházközségünkben szolgált rendes lelkészi minőségben önzetlen hivatástudattal, elismerésre méltó eredménnyel. Súlyos szembetegségére való tekintettel a püspöki hivatal ez év dec. 31-vel nyugdíjbameneteléhez hozzájárult.

Nyugdíjba vonult vagy vonuló kedves afiainak köszönetet mondunk egyházunk érdekében végzett öntudatos, lélek szerinti példaadó munkásságukért, lángoló egyházszeretetükért, kérve a jó Istent, hogy áldását terjessze ki rájuk a nyugalom jól megérdemelt éveiben is.

4. Legutóbbi főtanácsi gyűlésünk óta egyházi központunkban és vidéki egyházközségeinkben az alábbi szolgálatokat, ill. látogatásokat vagy egyházon kívüli tevékenységet végeztem:

Múlt év december 18-án részt vettem a Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Bukarestben tartott gyűlésén.

Február 2-án részt vettem Ürmösön Fazakas Károly volt zsákodi lelkész beiktató ünnepélyén. Ez az egyházközségünk hitbuzgóság és rendszeres templomlátogatás tekintetében a legelső gyülekezeteink közé tartozik. Az ünnepi istentiszteleten a helybeli ortodox és a beszolgáló katolikus lelkészek is részt vettek, és az új lelkészt, üdvözölték. Az ünnepély színvonalát emelte mindkét főgondnokunk jelenléte. A Maros-Küküllői egyházkör üdvözlétét Kolcsár Sándor esperes tolmácsolta, a legközelebbi egyházközség, Nagyajta nevében Gál Jenő lelkész beszélt. A dalárda énekszámait Lőrinczi László volt helybeli lelkész vezényelte. A mindvégig magas színvonalú és lelkes ünnepély Kökösi Kálmán esperes zárószavaival és az ünnepélyt követő szeretetvendégséggel zárult.

Április 7—8 napjain Marosvásárhelyen részt vettem a Maros-Küküllői egyházkör első negyedévi lelkészi tájékoztató és teológiai értekezletén.

Ápr. 27-én a marosvásárhelyi egyházközség Kriza János emlékünnepélyén előadást tartottam.

Május 18-án, pünkösd első napján a budapesti Nagy Ignác utcai templomban az ünnepi szolgálatot végeztem.

Máj. 25-én Benedek Sándor esperessel együtt meglátogattam kidei egyházközségünket. Ez a kis létszámú gyülekezet nagy buzgósággal megjavította templomát. Annak újrászentelési istentiszteletén részt vett a beszolgáló ortodox lelkész és a helybeli református gyülekezet sok tagja. Fülöp Elemér lelkész ebben a gyülekezetben szolgált 43 éve.

Június 1-én a kolozsvár-napocai egyházközség Kriza János emlékünnepélyén tartottam előadást.

Jún. 5—6 napjain részt vettem a Kolozs-Tordai egyházkör II. negyedévi lelkészi értekezletén.

Jún. 8-án részt vettem Benedek Sándor bágyoni lelkész ünnepélyes kibúcsúzóján, aki a kolozsvári Irisz-telepi körzetben folytatja tevékeny-

ségét. A gyülekezet elismeréssel emlékezett meg lelkésze 17 éves eredményes működéséről. A lelkész kör nevében Kiss Zoltán kövendi lelkész mondott búcsúszavakat.

Jún. 22-én a teológiai évváró istentiszteleten végeztem a szolgálatot, majd jún. 29-én két új lelkészjelölt, Szabó Zoltán és Szombathalvi József kibocsátási ünnepélyén tartottam útnak indító beszédet.

Július 6-án kolozsvár-napocai templomunkban köszöntöttem a konfirmált ifjakat.

Szeptember 7-én részt vettem Kolozsvár-Napocán Szedressy Pál magyar evangélikus püspök beiktatójában, akit egyházunk nevében köszöntöttem.

Szept. 8—9 napjain részt vettem a Kolozs-Tordai egyházkör III. évnegyedi lelkészi értekezletén.

Október 1-én a Teológiai Intézet évnitó istentiszteletén szolgálatot végeztem.

Okt. 12-én feleségemmel és egyik lányommal együtt homoródvárosfalvi gyülekezetünkben tettem látogatást, és id. Báró József lelkész búcsúzó ünnepélyén méltattam nyugalomba vonuló afia eredményes tevékenységét, aki szinte egyedülálló módon 62 évig, és abból 56 esztendőn át megszakítás nélkül ebben az egyházközségünkben működött. Áldásos tevékenységének koronájaként a közelmúltban felépült az új, szép lelkészi lakás. A megható ünnepélyen dr. Barabássy László főgondnok, ifj. Báró József esperes, az ünnepelt fia, Kolcsár Sándor közügyigazgató, Lőrinczi Lajos és Eöyed Albert felügyelőgondnokok, dr. Szabó Árpád teológiai tanár, dr. Cseke Péter főtanácsi tag, a község szülötte, a családtagok népes csoportja, valamint 23 lelkész vett részt. A búcsúztatók hosszú sora méltatta id. Báró József lelkész sokoldalú, buzgó, eredményes munkásságát.

Okt. 26-án újszékelyi gyülekezetünk meghívására részt vettem e lelkes és életképes egyházközségünk templom- és toronyjavítási ünnepélyén. A gyülekezet prófétai lelkületű lelkésze, Székely László, buzgó gondnoka és lelkes keblitanácsa támogatásával és a hívek nagy áldozatkészségével az utóbbi négy év alatt az egyházközségben eleven egyházi életet teremtett. Ezt az örvendetes ténnyt a gyülekezet előtt Báró József esperes és Lőrinczi Lajos körü felügyelőgondnok afiai méltatták.

Okt. 27-én kolozsvári templomunkban egyházi megáldásban részesítettem ifj. Balogh Lászlónak, Balogh László tordai egyházközségi gondnok és volt felügyelő gondnok fiának és Lukács Juditnak házasságkötését.

November 12-én temetési szertartást végeztem özv. dr. Hintz Györgyné, Boros Ella felett, aki dr. Boros György püspökünk leányaként a kolozsvári egyházközség életében annak idején jelentős szerepet játszott, és aki 91. életévében hunyt el.

Nov. 16-án szép ünnepség színhelye volt székelyudvarhelyi egyházközségünk. Ezen a napon avattam újra a példaadó áldozatkészséggel megjavított templomot és idéztem egyházalapítónk, Dávid Ferenc emlékét, halálának 396. évfordulóján. A templomjavítás történetét dr. Szász Dénes lelkész ismertette. Az aznap délutáni Kriza János emlékünnepélyen előadást tartottam. Végh Mihály lelkész lelkes és tartalmas egyházi beszédben emlékezett meg nagy püspökünkről; Végh Mihályné Kriza-

dalokat énekelt. A nagyszabású javítás megszervezésében s a szükséges összeg összegyűjtésében lelkész és Nagy Lajos gondnok elismerésre méltó buzgóságról tettek tanúbizonyságot.

Nov. 23-án nagy ünnepség keretében iktattam be zsákodi lelkészi állásába Kovács Sándor marosvásárhelyi segédlelkészt. A lelkes ünnepségen részt vett az egész püspöki család, dr. Barabássy László főgondnok és több lelkész. A kinevezést Kecskés Lajos olvasta fel. Kolcsár Sándor esperes méltatta az ifjú lelkész marosvásárhelyi eredményes működését és őt a gyülekezet jóindulatú szeretetébe ajánlotta. A gyülekezet tagjain kívül a katolikus lelkész, Fóris Géza beszolgáló lelkész, Fazakas Károly, a gyülekezet volt lelkésze és Nyitrai Csongor csokfalvi gyakorló segédlelkész részéről üdvözlő beszédek hangzottak el.

Nov. 29-én nagy részvét mellett temettem el Kolozsvár-Napocán a 87. évében elhunyt Kiss Károly afiát, aki hosszú időn át vargyasi egyházközségünk énekvezér-tanítója, az egyházközségi dalárda lelkes karmestere és egyházunk hűséges tagja volt.

Nov. 30-án kolozsvár-napocai egyházközségünk szeretetvendégségén előadást tartottam.

December 4—5 napjain részt vettem a Kolozs-Tordai egyházkör utolsó negyedévi lelkészi értekezletén.

5. Teológiai Intézetünk az elmúlt tanulmányi évben is jó eredményeket mutatott fel. A legjobb tanulmányi eredményt Szabó Zoltán IV. éves és Rezi Elek I. éves hallgatóink érték el. A bennlakás vezetője évek óta dr. Erdő János teol. professzor, akinek lelkiismeretes irányítása, valamint dr. Szabó Árpád és dr. Izsák Vilmos professzorok lelkes közreműködése biztosíték arra, hogy lelkésznevelésünk ennek a tanulmányi évnek a folyamán is megnyugtató módon történik. A következő tanulmányi évre a teológiai intézet Szén Sándor és Varga Sándor fiait vette fel.

Hallgatóink, az első évfolyamon levőkön kívül, mindhárom sátoros ünnepen egyházközségeinkben légatusi szolgálatot végeztek. Elismerés illeti azokat a gyülekezeteinket, amelyek hallgatóink szószéki szolgálatban való gyakorlatszerzését lehetővé teszik és őket anyagi támogatásban is részesítik. Hálával gondolunk azokra a lelkészekre, akik hallgatóinkat az ünnepeken meleg vendégszeretettel fogadják.

A különböző egyházakhoz tartozó egyetemi fokú teológiai főiskolák tanárai részvételével évek óta évenként három alkalommal ún. interkonfesszionális gyűlésekre kerül sor, a bukaresti és nagyszebeni ortodox, valamint a kolozsvár-napocai protestáns teol. intézetek rendezésében. Jún. 4-én a kolozsvári Protestáns Teol. Intézet dísztermében egy ilyen magas színvonalú találkozóra került sor, amelyen több egyház püspöke is részt vett. Ez alkalommal én is felszólaltam, és egyházunk álláspontját teológiai vonatkozásban ismerttettem.

6. Negyedévi közérdekű tájékoztató és teológiai továbbképző két napos lelkészi értekezleteinket ebben az esztendőben is jó eredménnyel megtartottuk. Továbbképző értekezleteinken az egész év folyamán szer-tartásaink reformjának kérdéseit vitattuk meg. Reméljük, hogy a javasolt módosítások a köri közgyűléseken való megtárgyalás és elfogadás után jövő évi főtanácsi ülésünk tárgysorozatára kerülhetnek. Ezeknek az értekezleteknek mindegyikén részt vett egyházi központunk egy-egy tagja. Püspök a Marosvásárhelyen tartott I. negyedévi és a négy Kolozs-

Tordaköri gyűlésen volt jelen. Dr. Erdő János főjegyző 6, dr. Szabó Árpád teol. tanár 3, Ürmösy Gyula 2 és Sebe Ferenc előadótanácsos 1 alkalommal képviselte egyházi központunkat.

7. Negyedévenként jelenik meg folyóiratunk, a Keresztény Magvető. A 2. és 3. összevont számot, halála 100. éves évfordulóján, Kriza János volt püspökünk emlékének szenteltük.

8. Testvéregyházainkkal mind a legmagasabb szinten, mind egyház-községi viszonylatban bensőséges testvéri kapcsolatot tartottunk fenn.

A püspöki család nagy szeretettel fogadta Nicolae Corneanu temesvári ortodox metropolitát 1975. március 16-án otthonában tett baráti látogatása alkalmával. Április 1-én részt vettem Aimo Nikolainen finn lutheránus püspök és Ilmari Soinien teológiai professzor látogatása alkalmával a Teológiai Intézet által rendezett fogadáson és előadóesten. Július havában meglátogatta országunkat dr. Philip Potter, az Egyházak Világtanácsának főtitkára. Tiszteletére a kolozsvári ortodox érsekségen és egy későbbi napon a bukaresti ortodox patriárkátuson ünnepi ebédre került sor, amely alkalmakkor egyházunkat képviseltem. November 1 és 2 napjain a romániai ortodox egyház nagyszabású ünnepnapokat rendezett Bukarestben. A világ minden ortodox egyházát legmagasabb szinten képviselő pátriárkák, metropoliták és püspökök, Villebrand, a vatikáni pápai állam külügyi előadója, valamint országunk összes felekezeteinek püspökei gyűltek össze, hogy az ortodox egyház szent szinódusa ülésén megünnepeljék a romániai ortodox patriárkátus megalapításának 50. és a konstantinápolyi patriárkátustól való függetlenné válásának ún. autocéfáliájának 90. évfordulóját. Az ünnepség emlékére az ortodox egyház Constanta városban, az egykori Tomisban, érsekségi rangra emelte az Aldunai püspökséget, valamint Gyulafehérváron visszaállította a régi püspökséget. Ezen az ünnepségen egyházunk testvéri köszöntését tolmácsoltam.

9. Külföldi testvéregyházainkkal való kapcsolataink ebben az esztendőben is széles körűek voltak.

Január 16—20 napjain részt vettem Frankfurt am Main városában Világszervezetünk (IARF) Végrehajtó Bizottságának ülésén, amely az augusztusi montreali kongresszust készítette elő.

Május 12 és 15 között a magyarországi Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Társasága *Kriza János és a kortársi eszmeáramlatok* címen 3 napos tudományos előadássorozatot rendezett Budapesten, hogy halálának 100. évfordulóján kegyelettel emlékezzék meg Kriza János elvéhulltetlen érdemcímre, aki főképpen a *Vadrózsák* megjelentetése által a néprajzi kutatás egyik legjelentősebb előfutára lett. Az ülészakon a magyarországi tudományos élet számos kiemelkedő egyénisége tartott előadást vagy vet részt az előadásokat követő megbeszéléseken. A programban én is szerepeltem, *Kriza János társadalmi tevékenysége* címen tartottam előadást.

Unitárius és Szabadelvű Világszövetségünk (IARF) 22. kongresszusát *Egység a különbözőségben* témakörrel a kanadai Montrealban augusztus 15—22 napjain tartotta, amelyen egyházunkat egy 5 tagú küldöttség képviselte. A kongresszusról főtanácsi gyűlésünkön részletes ismertetés fog elhangzani, ezért arról nem óhajtok beszámolni, csupán az alábbiakat szeretném megállapítani:

A kongresszuson egyházunkat a küldöttség meggyőződésém szerint méltóképpen képviselte és a részvevők általános elismerését kiérdemelte. Az a tény, hogy a világszövetség 75 éves történetében először a romániai unitárius egyház egyik képviselőjét választották meg személyemben a következő 3 éves időszakra elnöknek, az évek során kialakult személyes kapcsolatok mellett és azokon túl, egyházunk múltjának és jelenlegi credményes munkájának a legfelsőbb fokon való elismerését jelenti. Ezentúl az eddiginél nagyobb mértékben lehetőség nyílik majd arra, hogy a világszövetség munkájában ténylegesen részt vegyünk, és egyházunk állásfoglalása a lényeges teológiai és etikai vonatkozású kérdésekben mind ismertebbé váljék.

Az is örvendetes, hogy a kongresszus keretében Schweitzer Albert születésének 100. évfordulóján rendezett nagyszabású emlékünnepevényen az első ízben kiosztott Schweitzer Albert-díjat a nagy emberbaráttal való személyes ismeretségem és vele kapcsolatos tanulmányaim elismerésképpen én kaptam. Ebben is a mi egyházunk különleges megbecsülését látom és ezt a díjat így értékelem.

Világszövetségünk vezetősége nov. 5—8 napjain Frankfurtban elnökségemmel gyűlést tartott, amelynek fő tárgya a montreali kongresszus kiértékelése és a 3 év múlva az angliai Oxfordban tartandó legközelebbi kongresszus előkészítése volt.

10. Állami hatóságainkkal való kapcsolatunkat mindkét részről az őszinte megbecsülés és nemes szándék, országunk anyagi, lelki és szellemi tekintetben való állandó fejlődésének és gazdagodásának becsületos, lelkes munkálása határozza meg. Nem tudjuk szolgálatukat most elkezdő és több vagy kevesebb idő óta lelkesként működő atyánkfiaiunk elég erőteljesen hangsúlyozni, hogy nekik, egyházunk szellemi, lelki öröklőinek újra meg újra kifejezésre kell juttatniok segítőkészségüket minden olyan ügyben, amely hazánk legszentebb érdekeit, a boldogabb, áldottabb közösségi élet fokozatos megvalósítását szolgálja.

E helyen is meg kell emlékeznem arról, hogy Vallásügyi Hivatalunk elnöke, Dumitru Dogaru professzor április 1-től kezdődően nyugalomba vonult. Egyházunk nevében a legteljesebb tisztelettel és őszinte hálával köszönöm meg azt a bölcs magatartást, nemes jóakaratot és segítőkészséget, amelyet csaknem 2 évtizedes működése alatt egyházunk iránt tanúsított. Ugyanakkor őszinte tisztelettel köszöntjük a Vallásügyi Hivatal új vezetőjét, Gheorghe Nenciu urat, akinek irántunk való jóindulatú támogatását eddig is élveztük, és a Vallásügyi Hivatal központi irányítóival és megyei megbízottaival együtt a jövőre is bizalommal kérjük.

11. Jelentésem befejezése előtt két lényeges, egyházunk életét egészen közelről érintő dologra szeretnék egészen röviden kitérni.

Amint az köztudomású, egyházunk az elmúlt év második felében több okból nehéz pénzügyi helyzetbe került. Hálával gondolunk azokra a gyülekezeteinkre, amelyek adományaikkal segítségünkre siettek, valamint azokra az áldozatkész egyháztagokra, akik önkéntos hozzájárulásukkal a pénzügyi év sikeres lezárását lehetővé tették. A pénzügyi egyensúly további fenntartásának a megoldása érdekében az Egyházi Képviselő Tanács esperes és köri felügyelő gondnok afiaian keresztül gyülekezeteinkhez fordult azzal a felhívással, hogy híveink évi 5 lejes egyházfenntartási hozzájárulását minden egyházközségünkben szervezzék meg.

Az ügy fontosságát lelkészeink és gyülekezeteink világi vezetői megértették és a kért hozzájárulást közgyűléseiken egyházunk egész területén megszavazták. Amidőn ezt benső megnyugvással tudomásul vesszük, kérjük Főtanácsunk tagjait, hassanak oda, hogy a megszavazott hozzájárulási összeg minden gyülekezetünkben be is folyjon, hogy egyházunk pénzügyi kötelezettségeinek a jövőben zavartalanul eleget tudjon tenni.

A másik ügy, amellyel egyházunknak komoly felelősségtudattal foglalkoznia kell, a csikszeredai új egyházközségünk megerősítésének kérdése. Ez év július 1-től kezdődően csikszeredai gyülekezetünk önálló egyházközséggé alakult. Ez lehetővé tette, hogy Száva Péter eddigi brassói segédlelkésként ebbe az egyházközségbe áthelyezzem. Az egyházközség legelső teendője egy olyan ingatlan megvásárlása, amely imaház, lelkészi lakás és irodahelyiség céljára alkalmas.

A napokban tartott elnökségi értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, miszerint minden lehető megtesz, hogy csikszeredai egyházközségünket támogassa.

12. Öszinte részvétellel, de Isten akaratát véges emberi voltunkban alávetve, lelkünkkel elfogadva számolunk be egyházunk alábbi vezető tagjainak és hűségesei szolgálóinak elhunytáról:

Veress Béla, kolozsvár-napocai egyházközségünk gazdagondnoka, a Kolozs-Tordai egyházkör felügyelő gondnoka március 9-én, 71 éves korában;

Hadházy Sándor, a volt unitárius főgimnázium tanára május 15-én 81 éves korában;

Dr. Lőrinczy Géza, aki 3 évig a chicagói Meadville Teológiai Intézet hallgatója volt és ott magisteri oklevelet szerzett, majd egy tanulmányi évet a strasbourgi egyetemen töltött; utána lupényi, bukaresti, nagybányai, homoródalmási, kolozsvár-napocai és tordai egyházközségeinkben mint lelkész szolgált és közben három évig teol. doktori képzéssel az unitárius gyakorlati teológiai tanszék tanára volt, Kolozsvár-Napocán, július 27-én 72 éves korában;

Özv. László Balázné, volt küküllővári lelkészünk özvegye szeptember 10-én;

Özv. dr. Hintz Györgyné Boros Ella november 7-én 91 éves korában;

Patakfalvi Béla, a Maros-Küküllői egyházkör volt felügyelő gondnoka, marosvásárhelyi egyházközségünk vezetőségi tagja, november 17-én 73 éves korában;

Kiss Károly ny. énekvezér-tanító november 26-án 87 éves korában.

Áldott emlékeket kegyelettel őrizzük azokkal együtt, akiknek neveit itt nem sorolhatjuk fel, de akik mint egyházközségi vezetők vagy egyszerű egyháztagok egyházszeretettel, istenhitükkel és nemes cselekedeteikkel jézustanítványoknak bizonyultak.

Emlékezzünk rájuk kegyeletos érzésekkel egyperces felállással.

Főtisztelendő Egyházi Főtanács! Az itt felvázolt kép alapján Isten iránti hálaadással állapíthatjuk meg, hogy egyházunk ennek az esztendőnek a folyamán is nemes hivatását megnyugtató módon teljesítette, az egyszerű, tiszta egyistenhitet megtartotta, a jézusi evangélium parancsolatait Dávid Ferenc és hitvalló őseink szellemében hirdette és gyakorolta.

Jóleső érzéssel gondolk esperes atyámiai mélységes felelősségtudattal, fáradhatatlan lendülettel és buzgósággal végzett nehéz munkájára, világi vezetőink és lelkészeink hűséges szolgálatára, nemes egyházszeretetére, valamint egyszerű gyülekezeti tagjaink öntudatos, áldozatkész evangéliumi lelkületére, egyházunkhoz való önzetlen, megingathatatlan ragaszkodására. Ezt az Istennek tetsző, áldott munkát a jövőben az eddiginél még fokozottabb mértékben kívánjuk folytatni. Ehhez az ő gondviselő, szerető, irányító, védő, oltalmazó támogatását és áldását kérjük.

Dr. KOVÁCS LAJOS

EGYSÉGÜNK A KÜLÖNBÖZŐSÉGBEN

Az unitárius egyházak és szabadelvű vallások világszövetsége — IARF — fennállásának 75. évfordulója alkalmából tartotta XXII. kongresszusát Montrealban (Kanada) 1975. augusztus 15—22. között.

Az unitárius világszövetség 1900. május 25-én Bostonban (USA) alakult meg.¹ Elnevezését többször megváltoztatták, a jelenlegit, „Vallás-szabadság Nemzetközi Társulata — International Association for Religious Freedom (IARF)“ 1969-ben a bostoni kongresszuson állapították meg.

Az IARF egyike volt az első nemzetközi ökumenikus keresztény szervezeteknek, mely a bostoni szerény kezdetből számottevő nemzetközi szervczetté fejlődött. Célkitűzése volt kezdetből fogva, hogy a szabadság szellemében és az igazság szeretetében szolgálja a vallásos felvilágosodás ügyét, és harcoljon a lelkiismereti és vallásszabadság biztosításaért. Ennek érdekében a különböző unitárius egyházakat és szabadelvű vallásos szervezeteket igyekezett hatékonyabb egységbe tömöríteni és együttműködésre vezetni. A 75 éves múlt a szervezet létjogosultságáról és maradandó értékű szolgálatáról tanúskodik.

A montreali kongresszus főtémája: „Egységünk a különbözőségben — Our unity in diversity“ az IARF négy tanulmányi bizottságának külön jelentései alapján került tárgyalás alá.²

Az IARF XXII. kongresszusát jellemezte a teológiák pluralizmusa, a mának új szemlélete és a széles körű teológiai orientáció a teizmustól a humanizmusig. A teológiai pluralizmusban a közös ideológiai alapot a vallás immanens tartalma képviselte: Istenben és emberben való hit, az abszolút értékek elismerése, ember- és világszolgálat. A bizottsági jelentéseket, a vitacsoportok megállapításait a világ felé fordulás, a humanum elmélyítése, az etikum kiemelése, a valóság keresése, a vallás igazságainak immanens síkon való állítása jellemezte.

E szellemi sokrétűségben, a hagyományok, vélemények és állásfoglalások különbözőségei ellenére is, mind erőteljesebben nyilatkozott meg az összefogó egység megtalálásának törekvése, mely végigvonult a kongresszus munkálatain.